

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku I. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od I. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 10 maja 2011 r. odmówił I. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w L. odwołanie to oddalił. Sąd Apelacyjny w [...] Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r. apelacji I. G. od wyroku Sądu Okręgowego - oddalił apelację.

Pełnomocnik I. G. zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] o sygnaturze akt III AUa [...]. Wskazał, że podstawę skargi stanowi naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie tj:

1) art. 57 ust. 1 pkt 1) w związku z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że: a) ubezpieczona nie jest osobą częściowo niezdolną do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, pomimo istnienia dokumentacji medycznej i opinii biegłych wskazujących na wtórną niedoczynność tarczycy, napadowe migotanie przedsionków, zespół „tacy – brady” z cechami zespołu MAS, choroby zwyrodnieniowej stawów i kręgosłupa, zespołów bólowych kręgosłupa.

b) posiadanie przez ubezpieczoną zawodu ślusarza - mechanika oraz średniego wykształcenia ogólnokształcącego, praca w zawodzie kierowcy, w ogrodnictwie, w charakterze magazyniera, operatora maszyn i urządzeń, pozwala jej na podjęcie pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami;

c) schorzenia, na które cierpi ubezpieczona nie czynią jej obecnie niezdolną całkowicie lub też częściowo do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 kp.c. wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. „Prawidłowe zastosowanie bowiem art. 57 ust. 1 pkt 1) w związku z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w ustalonym stanie faktycznym tej sprawy, wymaga wykładni powołanych wyżej przepisów, która została dokonana w sposób nieprawidłowy, co doprowadziło do ich niewłaściwego zastosowania. Ubezpieczona, która utraciła częściowo zdolność do pracy pozbawiona została prawa do renty tylko i wyłącznie na skutek niewłaściwego zrozumienia przez Sąd Apelacyjny powołanych przepisów. Prawidłowa wykładnia niewłaściwie zastosowanych przez Sąd Apelacyjny przepisów wpłynie na ukształtowanie praktyki sądów powszechnych przy ferowaniu rozstrzygnięć w podobnych sprawach. Ponadto na tle przedmiotowej sprawy wyłoniło się istotne zagadnienie prawne, a mianowicie, czy możliwość wykonywania pracy, nie wymagającej żadnych kwalifikacji stanowi przeszkodę do stwierdzenia, częściowej niezdolności do pracy”.

Mając na względzie okoliczności wskazane powyżej, wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a następnie, mając na uwadze fakt, że doszło jedynie do naruszenia przepisów prawa materialnego, domagał się uchylenia

zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenia co do istoty sprawy - zgodnie z żądaniem apelacji przez uwzględnienie odwołania ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem zaskarżenia. Służy przede wszystkim realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, między innymi poprzez wspomaganie rozwoju prawa za sprawą rozstrzygania istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że zarówno wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, jak i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia). Dlatego rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Uzasadnienie wniosku powoda o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie spełnia przedstawionych powyżej wymogów choćby w minimalnym stopniu. Z powyższego wynika, że skarżący, motywując wniosek w wyżej przedstawiony sposób, nie przedstawił w istocie zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., które miałyby świadczyć o potrzebie przyjęcia jego skargi do merytorycznego rozpoznania.

Skarżący nie przedstawia wykładni wskazanych przepisów, która mogłaby wywoływać wątpliwości prawne. Następnie przedstawia zagadnienie prawne oderwane od realiów niniejszej sprawy. Nie ma bowiem potrzeby rozważania zdolności do pracy niewymagających żadnych kwalifikacji, skoro wnioskodawczyni

ma kwalifikacje związane z zawodem ślusarza, mechanika, kierowcy, ogrodnika, magazyniera, operatora maszyn, co wynika z zarzutów skargi kasacyjnej.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy stwierdza, że nie podziela przekonania powoda co do zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania celem rozstrzygnięcia sformułowanych przez powoda problemów prawnych w sposób odmienny od zapatrywań wynikających z wyroku Sądu Apelacyjnego. Eksponowane w skardze kwestie zostały przedstawione już w judykatach Sądu Najwyższego np. w wyroku w sprawie II UK 329/11 z dnia 12 lipca 2012 r. (LEX nr 1265567) wyrażono pogląd, że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Gdy więc biologiczny stan kalectwa lub choroba, nie powodują naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, to brak prawa do tego świadczenia. Prawa tego nie można w szczególności wywodzić z przewidzianych w art. 13 ustawy emerytalno - rentowej przesłanek, a więc: stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, przy wzięciu pod uwagę rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych, bowiem odnoszą się one tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. Nie mają więc znaczenia, jeżeli aspekt biologiczny (medyczny) wskazuje na zachowanie zdolności do pracy. Obiektywna możliwość podjęcia dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych może być brana pod uwagę tylko wówczas, gdy ubiegający się o rentę jest niezdolny do pracy z medycznego punktu widzenia, gdyż oba te aspekty muszą występować łącznie. Także w wyroku z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie II UK 321/11 (LEX nr 1265565) Sąd Najwyższy wskazał, że w myśl art. 12 ust. 3 ustawy emerytalno - rentowej częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zdefiniowanie pojęcia – „poziom kwalifikacji”, użytego w tym przepisie ma istotne znaczenie, bowiem stanowi ono podstawę do ustalania rodzajów prac, które są w zasięgu możliwości ubezpieczonego, mimo stwierdzanego upośledzenia sprawności organizmu, a co za tym idzie, do ustalenia czy ograniczenie zdolności do pracy można zakwalifikować jako znaczne. O poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie, lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej. Niższy jest zatem poziom kwalifikacji osób wykonujących proste prace fizyczne, niewymagające przyuczenia zawodowego niż poziom kwalifikacji osób wykonujących prace wymagające określonych specjalistycznych umiejętności nabywanych na podstawie przygotowania zawodowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.